

ÜLKE İÇİNDE ÜRETİLEN FİMLERİN KAYIT TESCİL BELGESİ ARANMAKSIZIN GÖSTERİLMESİNE YÖNELİK DÜZENLEME

Bu politika metni İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın kültür politikaları çalışmaları kapsamında hazırlanmıştır. Metnin doğrudan ve dolaylı kullanımı durumunda kaynak gösterilmesi rica olunur.

Sanatsal etkinlikler bakımından ülke içinde üretilen ve ithal edilen filmler arasındaki farklılığın kaldırılarak ülke içinde üretilen filmlerin de kayıt tescil belgesi aranmaksızın gösterilmesinin olanaklı kılınması için gerekli düzenleme yapılmalıdır.

Bilindiği üzere Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılmasına İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, ülke içinde üretilen veya ithal edilen sinema filmlerini kayıt ve tescil bakımından tümüyle aynı kurallar içinde ele aldığı ve 15.maddeye kadar bu iki grup arasında bir fark yaratmadığı halde, 15.madde ile yurtdışından getirilen yabancı menşeli filmlerin eser işletme belgesi söz konusu olmaksızın gösterilmelerine imkân sağlamakta, ancak ülke içinde üretilen filmlerin kayıt ve tescil edilmiş olmak kaydıyla bu etkinliklere katılabileceğini düzenlemektedir. Dolayısı ile ülke içinde üretilen filmler için kısıtlayıcı yönde bir kural getirilmekte, negatif bir ayırım ortaya çıkmaktadır.

Bu düzenlemenin yerindeliliğini değerlendirebilmek bakımından yasal dayanakları ve belirleyenleri incelenecek olursa;

- İlgili Yönetmelik, 5224 sayılı Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi ve Sınıflandırılması ile Desteklenmesi Hakkında Kanun uyarınca hazırlanmıştır. 5224 sayılı kanun 7.maddesi, ülke içinde üretilen veya ithal edilen sinema filmlerinin, ticari dolaşıma ve gösterime sunulmasından önce kayıt ve tescile de esas teşkil edecek şekilde değerlendirilme ve sınıflandırılmasının yapılacağını; bunun sonucunda uygun bulunmayan filmlerin, ticari dolaşıma ve gösterime sunulamayacağını düzenlemektedir. Dolayısı ile festivaller gibi sanatsal etkinliklerin belirtilen kanun kapsamında bu sürece dahil edilmediği açıktır.
- Yine aynı kanun devamında 15.maddesinde kayıt ve tescil ve bandrol işlemlerine esas teşkil eden diğer belgelerin 5846 sayılı Kanununun 13. maddesi hükümlerine göre verileceğini düzenlemektedir. 5846 sayılı Kanun m.13, yapımcıların hak ihdas etmek amacı taşımaksızın, sahip oldukları hakların ihlal edilmemesi, hak sahipliklerinin belirlenmesinde ispat kolaylığı sağlanması ve mali haklara ilişkin yararlanma yetkilerinin takip edilmesi maksadıyla, sinema ve müzik eserlerini içeren yapımlarının kayıt ve tescilini yaptıracaklarını düzenlemektedir. Dolayısı ile asli dayanak olan hükmün temel amacı ve düzenlemesi, yapımcılar başta olmak üzere eser/hak sahiplerinin haklarının korunması ve ispat kolaylığı sağlayabilmektir. Zaten ülkemizin taraf bulunduğu uluslararası sözleşmeler, eserin korunmasının herhangi bir prosedüre tabi tutulmasına olanak vermemektedir.

Yasal çerçevenin de öngördüğü şekilde, eserin kayıt tescili, özünde ticari kullanımlar bakımından eser/hak sahiplerinin haklarını korumaya dönük bir sistem olarak karşımıza çıkmaktadır. Oysa fuar, film festivali, şenlik ve benzeri sanatsal etkinlikler, yasal düzenlemede de ticari dolaşım ve gösterimden ayrılmakta ve bu sanatsal gösterimler bir hak ihlali değil, tam tersine gerek eser/hak sahipleri gerekse de toplum için bir buluşma ve kültürel birikim ve paylaşım konusunda önemli bir olanak yaratmaktadır. Bu bakımdan sanatsal etkinliklere ilişkin gösterimlerin daha da prosedür dışı tutulması, hem işin doğasının hem de hukuksal çerçevesinin bir sonucu ve gereğidir. Bu noktada Sinema Filmlerinin Değerlendirilmesi Ve Sınıflandırılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 15.maddesi'nin yabancı menşeli filmler ile ülke içinde üretilen filmleri ayırmasının anlaşılabilir yanı ve hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenlerle ilgili yönetmeliğin 15. maddesinde yer alan sanatsal etkinlikler bakımından ülke içinde üretilen filmlerle yabancı menşeli filmler arasındaki ayırımın ortadan kaldırılmasını ve sanatsal etkinliklerin önünü yasaya da uygun şekilde açmak ve sinema sektörünü geliştirmek üzere,

lke içinde üretilen filmler için de kayıt tescil zorunluluğunun ortadan kaldırılmasını sağlayacak gerekli değişikliklerin yapılması gerekmektedir.